

DEMOKRASI İÇİN BİRLİK

VAN RAPORU

23.20.2020

Değerli Basın Emekçileri,

Demokrasi İçin Birlik koordinasyonu olarak, güvenlik güçleri tarafından gözaltına alınarak helikoptere bindirilen ve "helikopterden düştü" denilerek hastaneye yatırıldıktan sonra hayatını kaybeden Servet Turgut'un ailesini 9 Ekim 2020 tarihinde ziyaret ederek birinci elden dinlediğimiz tanıklıklara dayanan rapor aşağıdaki kurumlara da gönderilmektedir.

Konu: Demokrasi için Birlik Van Raporu

Dağıtım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
TBMM İnsan Hakları Komisyonu
Adalet Bakanlığı
İçişleri Bakanlığı
Van Cumhuriyet Başsavcılığı
Adalet ve Kalkınma Partisi grup başkan vekilliği
Cumhuriyet Halk Partisi grup başkan vekilliği
Halkların Demokratik Partisi grup Başkan Vekilliği
İyi Parti Grup Başkan Vekilliği
Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilliği
Sayın Erkan Baş Türkiye İşçi Partisi genel başkanı
Sayın Ali Babacan Demokrasi ve Atılım Partisi genel başkanı
Sayın Ahmet Davutoğlu Gelecek Partisi genel başkanı
İnsan Hakları Derneği Genel Merkezi
Türkiye İnsan Hakları Vakfı
Türk Tabipler Birliği
Türk Barolar Birliği
İstanbul Barosu
Ankara Barosu
İzmir Barosu
Van Barosu

Bilindiği gibi, Van'da iki yurttaşın güvenlik güçlerince gözaltına alındıktan sonra, "helikopterden düştüler" denilerek hastaneye götürülmesi çeşitli gazete haberlerine yansdı, Meclisteki çeşitli partiler tarafından verilen soru ve araştırma önergelerine konu oldu, siyasi partiler açıklamalar yaptı.

Çok sayıda siyasi parti, sendika, platform ve bireylerin katılımıyla oluşan Demokrasi için Birlik'in (DİB) hukuk devleti ve katılımcı demokrasinin inşasıyla birlikte temel hedeflerinden biri Kürt sorununun barışçıl ve demokratik yollarla çözümüdür.

Kırk yılı aşkın süredir devam eden sorun, ölkemizin kaynaklarının savaşa harcanmasına, insani, toplumsal, ekonomik, ekolojik yıkıma yol açmıştır. On binlerce insanımız çatışmalarda hayatını kaybetmiş, bölge, kardeşlik ve bir arada yaşama umudunu ortadan kaldıran, ölkemizin itibarını zedeleyen insanlık suçlarına sahne olmuştur. Kürt yurttaşlarımızın yaşadığı bölgelerde tarım ve hayvancılık yok olmuş, bölge savaşın gölgesinde ekonomik yıkıma sürüklenmiştir.

Hem anayasa hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar gereğince yurttaşların yaşam haklarını korumak devletin yükümlölüğündedir.

Van kırsalında gerçekteşen, bir yurttaşımızın hayatını kaybettiği, diğerinin hafıza kaybına uğradığı bu vahim olayda sorumluluğu olanların cezalandırılmasını sağlamak yalnız demokrasi güçleri olarak değil, insan haklarının korunmasından ve barıştan yana yurttaşlar olarak da görevimizdir.

Bu amaçla, 9 Ekim 2020 Cuma günü Demokrasi için Birlik koordinasyonunu temsilen **Perihan Koca, Salih Zeki Tombak ve Ayşegöl Devecioğlu**'ndan oluşan bir heyet olarak Van'a gittik.

Servet Turgut'un ailesiyle yaptığımız görüşmeler gözlemler ve edindiğimiz bilgileri içeren rapor ektedir.

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK, VAN RAPORU

11 Eylül 2020 günü, Van'ın Çatak ilçesi ile Şırnak'a bağlı Beytüşşebap arasında kolluk güçlerinin bir operasyon yaptığı biliniyor. Az sonra çeşitli yönleriyle anlatacağımız vakanın geçtiği yerleşimin etrafında önce 2, sonra 8 adet Skorsky helikopterin çatışmaya katıldığı ve çatışmalarda karşılıklı kayıpların yaşandığı köylülerce ifade edilmektedir.

Operasyon sonrasında kolluk güçleri, aslen Beytüşşebap'a bağlı ama Çatak kırsalında bulunan, Andiçen Mahallesi Sürük mezrasına, yanlarında Servet Turgut olduğu halde gelirler ve köyden Osman Şiban'ı da alırlar.

Mezrada o tarihte 6 aile bulunmaktadır. Ayrıca mezranın ve çatışma bölgesinin yakınında göçer Yörük çadırlarının bulunduğu, gene olay günü Sürük mezrasında bulunan köylülerce ifade edilmiştir.

Van Valiliğinin konuyla ilgili açıklamasında "*Teröristin etkisiz hale getirildiği yerde gözetleme yapan ve şüpheli hareketler sergileyen S.T. isimli şahsın, 'dur' ihtarına uymayarak kaçmaya çalıştığı esnada kayalık alanda düştüğü ve yaralandığı gözlemlenmiş, şahıs mukavemet göstermesine rağmen yakalanıp usulüne uygun olarak muhafaza altına alınmıştır. Bölgede bölücü terör örgütü mensuplarına yardım, yataklık ettiği değerlendirilen O.Ş. isimli şahıs da aynı bölgede mukavemet göstermesine rağmen usulüne uygun olarak muhafaza altına alınmıştır. Şüpheli şahısların hazırda bekleyen ambulanslarla öncelikle en yakın özel hastaneye, müteakiben Van Bölge Araştırma Hastanesine sevk edildiği*" söylendikten sonra, "*O.Ş. isimli şahıs tedavi işlemlerinin tamamlanmasını müteakip 20 Eylül 2020 günü taburcu edilmiştir S.T. isimli şahsın tedavisine devam edilmektedir. İzahı yapılan iddialarla ilgili olarak Van Cumhuriyet Başsavcılığınca 11 Eylül 2020 tarihi itibarıyla adli süreç ve eş zamanlı olarak idarece idari soruşturma başlatılmış olup olay bütün boyutlarıyla titizlikle değerlendirilmektedir*" denilmektedir.

Valilik açıklamasında Servet Turgut'un hastaneye kaldırılmasına "*kayalık alanda düşme*" şeklinde bir açıklama getirilmeye çalışılmışsa da, Osman Şiban'ın neden hastaneye getirildiğine ve 9 gün boyunca hangi nedenle tedavi edildiğine dair bir açıklama yer almamaktadır.

Valilik açıklamasında Servet Turgut ve Osman Şiban'ın "*usulüne uygun olarak muhafaza altına alındığı*" iddia edilmekle birlikte, ailelerin avukatı **Baran Bilici**, gözaltı usullerinin hiçbirinin uygulanmadığını ifade etmektedir. Ayrıca olayın tanıkları olan köylülerin anlattıkları da farklıdır.

Osman Şiban'ın kardeşi **Cengiz Şiban**, bölgede bir operasyon olduğunu ve silah seslerinin duyulduğunu; o yüzden Servet Turgut dışında kimsenin o gün yaylaya çıkmadığını, sabah saatlerinde askerlerin helikopterle köy meydanına indiğini; "*Öfkeliyiz. Acımız var, acısını sizden çıkartacağız*" dediklerini, herkesi diz çöktürdüklerini, bir kaç kişiyi tokatladıklarını, köylüleri ölümle tehdit ettiklerini, kimlikleri topladıklarını; "*biz köyden gidinceye kadar çökmüş vaziyette kalın*" dediklerini anlatıyor.

Cengiz Şiban devamında akşam saatlerinde askerlerin köye yanlarında Servet Turgut olduğu halde yeniden geldiklerini; Servet Turgut'un o esnada her hangi bir darp izi olmamakla beraber, yüzünün

korkudan bembeyaz olduğunu ve Osman Şiban'ı sorduklarını; "benim" diyen Osman Şiban'ı da alarak köydeki tepeye götürdüklerini, götürürken her ikisinin de enselerine vurduklarını, sürüklediklerini Osman Şiban ve Servet Turgut'u yaka paça helikoptere "attıklarını", ayakkabı ve şapkalarının orada kaldığını söylüyor.

Servet Turgut'un kardeşi **Naif Turgut** da, "Abimin tarlası çatışma bölgesine 1-2 km uzaklıkta. Askerler abim tarlada saman basarken yanına geliyor ve "sen bunlara yardım ve yataklık mı yapıyorsun?" diye soruyor. Abim geçim derdinde insanlar olduklarını söylemiş. Biraz kekemedir abim. Köye getirdiler ve Osman'ı da aldılar."

Osman Şiban'ın köydeki yakınları, askerlerin tehditlerine rağmen onları takip ettiklerini; her ikisini, Servet Turgut'un biçilen otları çuvalladığı, saman basma denilen çuvallama işini yaptığı alana götürdüklerini ve orada yaklaşık 200 askerin bulunduğunu anlatıyorlar.

Cengiz Şiban köyde telefonların çekmediğini, iki gün sonra telefonların çalıştığı bir yere giderek ailelere bilgi verdiklerini de ekliyor.

DİB heyeti olarak Van'da Servet Turgut'un ailesi ve yakınlarıyla görüştüğümüzde, bu telefon sonrasında yakınlardaki karakollara sorduklarını; rütbeli bir asker kişinin, ancak "basına gideceğiz" demelerinden sonra, yaralıların Van Bölge Araştırma Hastanesinde oldukları bilgisini verdiğini söylediler. Bu bilgiyi aldıkları tarih 14 Eylül 2020'dir.

Fakat Valilik açıklamasında söylendiği üzere S.T ve O.Ş. önce özel Lokman Hekim hastanesine götürülmüşlerdir. Ancak bu hastaneden çıkarılmalarıyla, Van Bölge Araştırma Hastanesine götürülmeleri arasında 4 saatlik bir boşluk bulunmaktadır. Özel Lokman Hekim hastanesine girişleri yapılırken, Epikriz tutanağına, getirenlerin verdiği bilgi üzerine Osman Şiban için "**Helikopterden düşme sonrası yaralanma**", Servet Turgut içinse "**yüksekten düşme sonrası yaralanma**" açıklamaları yazılmıştır.

Esasen bölgede sivillerin kolluk güçlerince hiçbir usule bağlı kalmaksızın gözaltına alınması ve sivil ölümleri ilk kez karşılaşılan bir durum değildir. Bu uygulamaların daha önce çok sayıda örneği görülmüştür.

Bu olayı ilginç kılan "helikopterden atma" uygulaması da değildir. Çünkü 90'lı yıllardan başlayarak, sağ yakalanmış örgüt mensuplarının veya örgüt mensubu olduğu kabul edilen kişilerin helikopterden atılması iddiaları sıklıkla dile getirilmektedir.

Bu vakayı sıra dışı yapan dört unsur vardır:

1. Helikopterden düştüğü söylenenlerin sıradan köylüler olması;
2. Daha önemlisi ölmemiş olmaları.
3. Ağır yaralı halde hastaneye getirilmeleri ve
4. "Helikopterden düşme sonucu yaralanma" ibaresinin, bizzat yaralıları hastaneye getiren kolluk kuvveti mensuplarınca kayda geçirilmiş olmasıdır.

Osman Şiban boyun, el, elmacık kemiği ve kaburga kırıkları, ezik ve iç kanama teşhisi ile tedavi altına alınmış; 20 Eylül 2020'de taburcu edilmiştir. Savcılığın, her iki ailenin de avukatı olan Av. Baran Bilici'nin de hazır bulunduğu bir ortamda ifade alma girişimi, Osman Şiban'ın, zaman ve mekân algısının olmaması, ağır hafıza kaybı yaşaması nedeniyle başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Kendisi şu anda ailesi tarafından götürüldüğü Mersin'deki evindedir.

Servet Turgut ise kafatasında, kaburgalarında, parmak, el ve kollarında, bacak ve ayaklarında kırıklar ve iç kanamalarla hastaneye kaldırılmış, 21 gün yoğun bakımda ve bilinci kapalı kaldıktan sonra hayatını kaybetmiştir.

Görgü tanıkları her ikisinin de sağlıklı bir halde göz altına alındığını; kötü muameleye maruz kalarak helikoptere bindirildiğini gördüklerini anlatmaktadırlar. Servet Turgut'un kardeşi, amcaoğlu ve eşi, ölüm sonrası vücudunu görmüşlerdir. Onların tanıklıkları da, "*vücudunda kırılmamış kemiğinin olmadığı*" yönündedir. Bütün bu kırıkların sadece düşmeye bağlı gerçekleşmeyeceği aşikardır.

Her iki mağdurun da helikoptere bindirilmeden önce kaba dayak ve helikopterin içinde çok ağır işkenceye maruz kaldığı ve iniş esnasında helikopterden aşağı atıldıkları ve iniş sonrasında da kötü muamelenin devam ettiği anlaşılmaktadır.

SERVET TURGUT VE OSMAN ŞİBAN KİMDİR?

Osman Şiban 50 yaşındadır ve 8 çocuk babasıdır. Servet Turgut nüfus kaydında 55 yaşında görünmekle birlikte 64 yaşındadır. 7 çocuk babası ve 3 torun dedesidir.

1989-90'da, köy boşaltmalar esnasında köylerini terk etmek zorunda kalmış, Van'a ve daha sonra Mersin'e göçmüşlerdir. 2005 sonrasında kısmi bir yumuşama sağlandığında köydeki arazilerini ekmek üzere, izin verilen 5-6 aylık sürelerde köye gelmeye başlamış ve 2015'e kadar geleneksel tahıl tarımı yapmaya devam etmişlerdir. Kış aylarında köyde kalma yasağı bölgedeki bütün köy ve mezralarda devam etmektedir.

2015 sonrası, barış ve çözüm sürecinin sona ermesi ve kolluk güçlerinin uygulamaları nedeniyle, tarım yapmak zorlaştığından, Van'ın kenar mahallelerinde yaşamaya devam eden akrabalarıyla birlikte sürdürdükleri küçük çaplı hayvancılık için ot biçmek üzere köye gelip gitmeye devam etmişlerdir. Olay günü de Servet Turgut ot biçip çuvalladığı arazisinden kolluk güçlerince göz altına alınmıştır.

Bütün seneyi köyde geçirmek, kış yasağı nedeniyle mümkün olmadığından köylerde hayvancılık yapılamadığı gibi, Van'ın büyükşehir olmasıyla birlikte merkez ilçeye bağlı köyler de mahalle statüsüne alınmış; büyük şehrin mahallelerinde hayvancılık yasağı olduğundan hayvancılık faaliyeti çok büyük ölçüde bitirilmiştir. Tarımı ve hayvancılığı engellenen, köyle bağları belirli süreye daraltılmış, şehirde iş bulma şansı olmayan yüz binlerce insan Van'da da barınamamış ve başka şehirlere dağılmıştır. Bu durum diğer bölge şehirleri için de geçerlidir.

İşsizliğe ve üretimsizliğe yerel yönetimlerin çözüm yaratma girişimleri ise, kayyım politikasıyla engellenmiştir. Servet Turgut ve Osman Şiban vakası; çaresiz bırakılmış, kendi topraklarında son

son ekonomik faaliyetlerini sürdürmeye çalışırken gözaltına alınmış, ağır işkence görmüş ve helikopterden aşağı atılmış iki yoksul köylü üzerinden bölge halkına karşı bir gözdağı girişimidir.

Tehdit ve gözdağı ailelere de yönelmiştir. Servet Turgut'un yakınları, "*Yakınınızı hastanede görün, cenazenizi alın. Ama HDP'ye (Halkların Demokratik Partisi) giderseniz bunun zararını görürsünüz. Çoluk çocuğunuz var, sizin için iyi olmaz.*" şeklinde tehdit edildiklerini belirtmişlerdir.

Kolluk güçlerinden aileye yönelen tehditkâr tutum, Servet Turgut'un ölümünden sonra, taziyeye gelenlere polisin saldırısında da ortaya çıkmıştır. Kolluk güçleri taziye esnasında aileye de, taziyeye gelenlere de şiddet uygulamıştır.

Servet Turgut'un 30 Eylül günü yaşamını kaybetmesinden 9 gün sonra ailesi ile görüştüğümüzde, "**ölüm belgesi**" almak için günlerdir uğraştıklarını fakat Savcılığın sözlü talimatı nedeniyle bu belgeyi alamadıkları için, bürokraside ve bankalardaki işlemleri yapamadıklarını ifade etmişlerdir.

OLAYA KARŞI SİYASAL VE TOPLUMSAL TEPKİLER

Olayın öğrenilmesiyle birlikte HDP Van İl örgütü, Van Barosu, İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Van'daki demokratik kurum ve kuruluşlar tepkilerini dile getirdiler.

TBMM'de HDP Milletvekili **Tayyip Temel**, İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**'nun;

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı **Mustafa Yeneroğlu** Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**'ın yanıtlaması talebiyle soru önergesi;

HDP Grup Başkan Vekili **Meral Danış Beştaş** ve **Saruhan Oluç** ise Meclis Başkanlığı'na konu ile ilgili araştırma önergesi verdiler.

CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**, CHP Genel Başkan Yardımcısı **Gülizar Biçer Karaca**, Gelecek Partisi Genel Başkanı **Ahmet Davutoğlu** her iki aileyi arayarak baş sağlığı dilediler.

Demokrasi İçin Birlik bir heyet oluşturarak Van'da Servet Turgut'un ailesini ziyaret etti. Heyette DİB Koordinasyon kurulu üyeleri Ayşegül Devocioğlu, Perihan Koca ve Salih Zeki Tombak yer aldı.

Demokrasi için Birlik bileşeni **Halkların Demokratik Kongresi (HDK)** ise bileşen kurumlar ve **Halkların Köprüsü Derneği** ile birlikte o sırada Mersin'de bulunan Servet Turgut'un ailesini ve Osman Şiban ile ailesini ziyaret etti.

AİLELERLE GÖRÜŞME

Servet Turgut'un ailesi ile, görevden alınmış ve yerine kayyım atanmış Van Büyükşehir Belediye Eş başkanı **Mustafa Avcı** kanalıyla randevu alarak Van'ın oldukça dışında bulunan, Servet Turgut'un abisi imam ve emekli **Naif Turgut**'un evine gittik. Hava açık ve güneşliydi. Evin arkasındaki bahçede misafir edildik.

Servet Turgut'un eşi, oğlu, bu sene Eczacılık diploması almış büyük kızı **Emine Turgut**, Kars'ta "sosyal hizmetler" bölümünde okuyan küçük kızı, kendisiyle aynı yaşlarda bulunan amca oğlu **Adil Turgut** ve diğer aile bireyleriyle sandalyelere oturduk. Bize çay ikram edildiği esnada, imam Naif bey dua okudu. Heyet adına Ayşegül Devocioğlu Demokrasi için Birlik (DİB) adına burada olduğumuzu belirttikten sonra kısaca DİB'i tanıttı. Özetle, acılarını paylaştığımızı ve bu vahşetin unutulmaması için çaba harcamak , sorumlularının yargı önüne çıkarılması ve hak ettikleri cezayı almaları için davanın takipçilerinden olmak amacıyla kendilerini ziyaret ettiğimizi ifade eden bir konuşma yaptı.

Hayatını kaybeden Servet Turgut'un kardeşi Naif Turgut, olayın nasıl gerçekleştiğini anlattıktan sonra, "Askerlik yapmak, vergi vermek, seçimlerde oy kullanmak dahil her türlü vatandaşlık sorumluluğunu yerine getirdiğimiz halde, devlet bu hukuksuzlukları, bu vahşi cinayetleri bize neden reva görüyor" dedi.

Servet Beyin büyük kızı Emine, babasıyla ortak hayallerini anlattı. Acısını çarpıcı bir dille dile getirdi. Amcaoğlu Adil Bey de durumdan nasıl haberdar olduğundan başlayarak, sürecin gelişimi üzerine kendi tanıklıklarını anlattı.

Görüşme bittikten sonra arabalara gidilirken Servet Turgut'un o ana kadar hiç konuşmamış olan eşine başsağlığı dilediğimizde önce akıcı bir Kürtçe ve daha sonra akıcı bir Türkçe ile "Onu 20 sene hapse atsalardı, gider ziyaret ederdik. Silahla üzerine ateş etseler, öldü diye üzülürdük. Ama vücudunun bütün kemiklerini kırmak.. Bunu bir insana neden yaparlar; bunu yapanlar nasıl insanlardır?" dedi ve "o gün, o helikopterde olan ve bu suçu işleyenlerin kimler olduğunun ortaya çıkarılmasını ve yargılanmalarını istiyorum" diyerek konuşmasını bitirdi.

Konuşmalar esnasında aileden ait telefon numaralarını rica ettik ve bilgileri dahilinde kaydettik. Bize Servet Turgut'un sadece hastane fotoğrafını değil, çocuklarıyla, torunlarıyla ve çalışırken görüldüğü fotoğraflarını da gönderdiler.

Demokrasi için Birlik bileşenlerinden Halkların Demokratik Kongresi (HDK) ile Halkların Köprüsü Derneği Genel Sekreteri **Yusuf Ak**'ın, Adana ve Mersin'den HDK İl Meclisi üyelerinin ve HDP yöneticilerinin yer aldığı diğer bir heyet ise, Mersin'de hem Servet Turgut'un ailesiyle ve hem de Osman Şiban'ın ailesiyle görüştüler. Osman Şiban'ı da gördüler. Osman Şiban'ın hafıza kaybına ek olarak hastaneye götürülmeye direndiğini ve gitmek istemediğini, doktorun ise eve gelmediğini öğrendiler. Tıbbi ve psikolojik destek için sorumluluk üstleneceklerini aileyle paylaştılar.

HUKUKİ SÜREÇ

Rutin olarak olay sonrasında adli ve idari soruşturma açılması gerekirdi. Avukatın beyanına göre açılmış ve yürüyen idari bir soruşturma yoktur.

Başsavcılık soruşturma açmış olmakla birlikte Servet Turgut bilinci açılmadan hayatını kaybettiği ve Osman Şiban hafıza kaybı yaşadığı için mağdur tanıklıkları şu ana kadar söz konusu olamadı.

Köylülerin tanıklığına başvurulmadı. Buna rağmen Dosya hakkında gizlilik kararı verildi. Dolayısıyla avukatların da soruşturmanın seyri hakkında bilgi sahibi olması engellenmiş bulunuyor.

Konuyu haber yapan gazeteciler ise, bu haberi yayınlarken "devlet aleyhine propaganda" yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındılar ve tutuklandılar.

Devlet, kamu görevlilerinin Kürtlere karşı işlediği her türden suçun yargı süreçlerine karşı himaye edilmesi ve mutlak cezasızlık politikasını bu davada da sürdürmeye kararlı görünüyor.

Bölgedeki bu ağır ve karanlık hava devam ettiği sürece; rejimin baskısı ve kolluk güçlerinin hukuk dışı uygulamaları ve vesayet altındaki yargının suçluları cezasızlıkla ödüllendirmesi benzer olayların önü açacaktır. Servet Turgut ve Osman Şiban'ın gördükleri işkence, Servet Turgut'un ölümüne neden olan helikopterden "düşme" olayı aydınlatılmalı, suçu işleyenler, bu yönde emir verenler ve suçluları himaye edenler rütbe ve makamları ne olursa olsun yargı önüne çıkarılmalıdır.

Demokrasi için Birlik bu davanın hukuki süreçlerini, demokrasi güçlerinin en geniş birliği ve dayanışmasıyla, ısrarla takip etmeye; bu davanın unutturulması ve hasıraltı edilmesine karşı ülke içinde ve dışında kamuoyu baskısı yaratmaya kararlıdır.

Demokrasi için Birlik olarak, insani, ekonomik, toplumsal, ekolojik yıkıma yol açan ve kırk yılı aşkın süredir devam eden çatışmaların, ortak yaşamı gözetilen demokratik, barışçıl yöntemlerle sona erdirilebileceğine inanıyoruz. Kürt sorunu, eşit yurttaşlık ve yerel demokrasi temelinde çözülebilir.

İnsanlık dışı tutum ve davranışlar ve bizzat devlet eliyle yöneltilen anti demokratik hukuk dışı uygulamalar, sorunun derinleştirmesinden ve bütün ülkenin yararına olacak barışçıl çözümden uzaklaşılmasından başka bir şeye hizmet etmez.

Demokrasi için Birlik